

Text: JORDI BADIA / Fotos: FLORENCI VALLÈS I JORDI BADIA

Matí amb ocells

El cant dels ocells és la banda sonora per excel·lència de la vida. Sí, també es pot escoltar el cant de les cigales els dies calorosos, el ric-ric dels grills, el brunzir de mosques i abelles, l'orquestra de granotes de la bassa, la xerrameca dels humans, el lladruc dels gossos o el miol dels gats i tants d'altres sons de la natura, però cap d'ells és tan present arreu com el cant dels ocells. A les ciutats com Manresa, el cant dels ocells es filtra per les esclètxes que deixa el brogit dels vehicles a motor. Els matins de diumenge, ben d'hora, quan el trànsit encara dorm i pels carrers només circulen els gossos impacients que treuen els amos a passejar, és la millor estona per escoltar la simfonia dels ocells de la ciutat; i els parcs i zones arbrades els millors llocs per fer-ho. La xiuladissa de l'estol de pardals entremaliats no falta mai de bon matí, com tampoc el parrup dels coloms. El piular dels pardals acompanyarà durant tota la jornada. Però a la ciutat, per poc que ens hi fixem, observarem i escoltarem moltes altres espècies d'ocells, a més dels coneguts pardals i coloms. Dues espècies molt fàcils de veure i de sentir perquè han proliferat els darrers anys són la tórtora turca i l'estornell.

La tórtora turca és més petita que el colom domèstic, de color canyella amb una característica banda negra al coll. S'alimenta una mica de tot amb preferència pel gra, per això se la veu sovint picotejant a terra o rondant magatzems de pinso i granges. També la veurem entre els arbres, a les teulades o posada als fils elèctrics. Fa un crit potent i planyívol. La tórtora turca s'ha expandit procedent de l'est d'Europa. L'estornell és un ocell de plomatge negre puntejat de blanc si es veu de prop i amb el bec groc, de cos una mica més gros que el pardal. El seu cant és un xiulet ràpid i melodiós, amb alts i baixos de to, a vegades com un petoneig, molt variable perquè és capaç d'imitar amb encert el cant d'altres ocells. Menja sobretot petits fruits carnosos d'arbres i arbustos, els anomenats baies i drupes, com els lledons i les olives; d'aquí ve la mania que li tenen els page-sos i hortolans. De dia els estornells es dispersen per buscar aliment. Cap al tard s'ajunten en estols molt nombrosos que es mouen de manera sincronitzada per anar, després d'unes quantes acrobàcies aèries, a ajocar-se. El guirigall de centenars o milers d'estornells als arbres que els fan de dormidor durarà fins que es faci fosc. L'estornell és, sens dubte, un ocell intel·ligent i adaptable.

També tenen el plomatge ben negre i el bec groc com l'estornell els mascles de merla; se'n diferencien però pel cos més estilitzat i la cua llarga. La merla femella, més discreta ella, és de color marró. Les merles es deixen veure sobretot a les gespes del parc, on busquen cucs de terra. Canta de bon matí amb un so aflautat. Les garses es fan notar amb els seus crits secs i aspres, a vegades rítmics *txac-txac-txac...*, a vegades disil·làbics *txa-cà,*

ki-ià, com si es tractés d'un combat d'arts marciais. Els crits d'una disputa entre un grup de garses recorden els d'una discussió pujada de to. Les garses són inconfusibles amb els seus colors negre i blanc contrastats i la llarga cua. Ben il·luminat, el negre del dors de les ales de la garsa reflexa una iridiscència violeta. Com l'estornell, la garsa té capacitat d'aprenentatge.

Amb una mica de sort a la ciutat veurem també simpàtics moixons, entre ells el pit-roig i el tallarol de casquet. El pit-roig mascle refila descarat a l'hivern per defensar la propietat del territori. El tallarol de casquet també es veu més a l'hivern, entre les hores i les troanes amb fruits. Els mascles s'identifiquen per la taca negra al cap, com una boina sense piu o un casquet, mentre que la femella té el casc de color bru vermellenc. El tallarol de casquet té un cant llarg i melodiós, que puja d'intensitat i musicalitat a mesura que avança.

Al mes de juny, fa setmanes ja que han arribat les orenetes i els falciots. Els veurem solcar el cel en vol elegant i destre gràcies a les llargues ales falciformes, perseguint insectes. Les orenetes es reconeixen per la cua forçada, la panxa blanca i la gola vermella. Sovint es veuen posades als fils elèctrics. El seu cant

és un refilet *tui-ii* o un reclam *tsuit-tsui-tsui*. Els falciots, els veritables amos del cel, només es posen a terra per criar i sempre en punts elevats. Els falciots són de color uniforme gris fosc, amb ales molt llargues i potes molt curtes. Fan un xiscle agut *xriic* característic de les tardes d'estiu, en especial a la zona del riu Cardener.

La llista d'ocells que s'observen i se senten a la ciutat és molt més llarga i inclou espècies tan boniques com la cuereta blanca o la pu-put. Afegim-hi també la cotorreta de pit gris, originària d'Argentina i que ja fa niu a Manresa. Als cants dels ocells lliures s'hi sumen els dels canaris, pericos i cadeneres de les gàbies a les finestres i balcons. Barcelona i Igualada han editat sengles guies per identificar, tant de vista com d'oïda, els ocells de la ciutat; i és que, també per moure's per la ciutat, calen guies de camp. ■

Fotografies:

Pàgina esquerra:

A dalt: Una tórtora turca amb posat característic damunt d'una branca.

A sota: L'estornell visita l'heura, atret pels fruits

Pàgina dreta:

1. Una oreneta vulgar, encara joveneta i sense el vermell a la gola, reposa a la barana.

2. Una garsa posada en una teulada.